

เรียน บรรณาธิการวารสารเทคนิคการแพทย์และกายภาพบำบัด

ตามที่คณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้จัดงานเนื่องในโอกาสครบวันสถาปนาคณะ 27 ปี ขึ้นระหว่างวันที่ 18-20 กรกฎาคม 2548 ที่ผ่านมา ดิฉันได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบโครงการประกวดเรียงความ ในหัวข้อเรื่อง “บทบาทนักเทคนิคการแพทย์และนักกายภาพบำบัดต่อปัญหาสุขภาพในชุมชน” หลังจากได้รับมอบหมายได้จัดทำรายละเอียดเพื่อประชาสัมพันธ์ไปยังโรงเรียนต่างๆ ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยทาง website และข่าวประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัย โดยการประกวดในครั้งนี้ผู้ส่งเรียงความจะต้องเขียนเรียงความเป็นภาษาไทยให้มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับบทบาทนักเทคนิคการแพทย์และนักกายภาพบำบัดต่อปัญหาสุขภาพในชุมชน เพื่อให้สังคมและบุคคลทั่วไปเล็งเห็นความสำคัญของวิชาชีพเทคนิคการแพทย์และกายภาพบำบัดที่มีต่อชุมชนมีความยาวไม่เกิน 2 หน้ากระดาษ A4 (เขียนหรือพิมพ์) โดยสามารถส่งได้คนละ 1 เรียงความ

ภายหลังการประชาสัมพันธ์เมื่อใกล้จะถึงวันหมดเขตส่งเรียงความ (วันที่ 15 มิถุนายน 2548) มีเรียงความส่งมา 77 ฉบับ แต่เมื่อถึงวันหมดเขตส่ง ดิฉันได้รับเรียงความทั้งทางไปรษณีย์ e-mail และโทรสาร รวมทั้งกล่องพัสดุ กล่องใหญ่ซึ่งภายในบรรจุเรียงความนับร้อย นับว่าเกินกว่าที่คาดไว้หลายเท่าตัว

งานลำดับต่อมาของท่านคณะกรรมการประกวดเรียงความที่กรุณาให้เกียรติในกิจกรรมครั้งนี้คือการอ่านเรียงความ จำนวน 763 ฉบับ คณะกรรมการประกอบด้วย อาจารย์พรสวรรค์ สุวรรณธาดา จากภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น รศ.เกษแก้ว เพียรทวีชัย ผศ.จินดารัตน์ ตระกูลทอง ผศ.น้อมจิตต์ นวลเนตร ผศ.สุทธิพรณ กิจเจริญ อาจารย์พิศมัย มะลิลา อาจารย์สาวตรี วันเพ็ญ อาจารย์ปวีณา ช่วงทิพย์ และดิฉัน ซึ่งเป็นอาจารย์ทั้งที่มาจากสาขาเทคนิคการแพทย์และสาขากายภาพบำบัด จากเรียงความจำนวน 763 ฉบับ คณะกรรมการตรวจกรอง ได้พิจารณาเรียงความที่จะเข้าสู่รอบแรก จากเกณฑ์ต่าง ๆ จำนวน 5 ข้อคือ 1) ชื่อเรื่องถูกต้อง 2) ได้กล่าวถึงทั้งวิชาชีพเทคนิคการแพทย์และวิชาชีพกายภาพบำบัด 3) ให้ความหมายของวิชาชีพเทคนิคการแพทย์และกายภาพบำบัดได้ถูกต้อง 4) มีประเด็นเกี่ยวกับปัญหาสุขภาพในชุมชนและ 5) มีเนื้อหาสาระที่ชี้ให้เห็นความสำคัญของวิชาชีพเทคนิคการแพทย์และวิชาชีพกายภาพบำบัด มีเรียงความ จำนวน 59 ฉบับ ที่ผ่านเข้าสู่รอบแรก ได้รับการพิจารณาในรอบที่ 2 โดยเกณฑ์ จำนวน 3 ข้อคือ 1) เนื้อหาสาระ มีกรอบความคิดตามหัวข้อที่ประกวด 2) กลวิธีการนำเสนอ 3) คุณค่าทางวรรณศิลป์ มีเรียงความจำนวน 16 ฉบับที่ผ่านการเข้าพิจารณาในรอบสุดท้าย ซึ่งคณะกรรมการได้พิจารณาผลร่วมกัน ผลการพิจารณาเป็นดังนี้คือ

รางวัลที่ 1 นายสุพจน์ สิงห์โตหิน	เงินรางวัล 3,000 บาท พร้อม เกียรติบัตร
รางวัลที่ 2 นางอารยา สุขเสน	เงินรางวัล 2,000 บาท พร้อมเกียรติบัตร
รางวัลที่ 3 นางสาวสุตารัตน์ จันทป	เงินรางวัล 1,000 บาท พร้อมเกียรติบัตร
รางวัลชมเชยอันดับที่ 1 นายธนัท จรัสรังสีชล	เงินรางวัล 500 บาท พร้อมเกียรติบัตร
รางวัลชมเชยอันดับที่ 2 นางสาวสายจิตต์ คุ่มเมือง	เงินรางวัล 500 บาท พร้อมเกียรติบัตร

เป็นที่น่ายินดีที่ผู้ได้รับรางวัลในครั้งนี้มาจากสถานที่ต่างๆ กัน คือนายสุพจน์ สิงห์โตหิน จากสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 6 ขอนแก่น นางอารยา สุขเสน จากโรงเรียนบ้านกาศประจานุเคราะห์ จ.แพร่ นางสาวสุตารัตน์ จันทป และนายธนัท จรัสรังสีชล นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 จากโรงเรียนเบ็ญจะมะมหาราช จ.อุบลราชธานี และ

นางสาวสายจิตต์ คุ้มเมือง จาก จ.เชียงใหม่ ผู้ที่ได้รับคัดเลือกทั้ง 5 ท่านได้รับรางวัลพร้อมเกียรติบัตรจาก รศ.ชูชาติ อารีจิตราอนุสรณ์ คณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม 2548 ซึ่งเป็นวันครบรอบวันสถาปนาคณะ 27 ปี และคณะได้จัดงาน open house ด้วย ดิฉันได้นำเรียงความไปจัดแสดงนิทรรศการในวันที่ 18-20 กรกฎาคม 2548 เพื่อเป็นการเผยแพร่ผลงานดังกล่าวให้แก่ผู้เข้าร่วมประชุมวิชาการ “เทคนิคการแพทย์และกายภาพบำบัดเพื่อการพัฒนาคนและสังคมที่มีคุณภาพ” ในโอกาสนี้ได้นำเรียงความที่ได้รับรางวัลที่ 1 ถึง 3 มาเผยแพร่ให้กับผู้อ่านทุกท่านด้วย สำหรับเรียงความทุกฉบับที่ไม่ได้รับรางวัล คณะได้มอบเกียรติบัตรในการเข้าร่วมกิจกรรมเป็นที่เรียบร้อยแล้ว โดยมีนางบุญธรรม พงษ์ไทย และนางสำรวย แก้วสีขาว ช่วยงานทางด้านธุรการอย่างแข็งขัน ขอขอบคุณทั้งสองท่านเป็นอย่างยิ่ง

โดยสรุปแล้วการจัดกิจกรรมประกวดเรียงความในครั้งนี้ นับว่าได้ผลเป็นที่น่าพอใจ มีผู้สนใจเข้าร่วมกิจกรรมจำนวนมาก ทั้งที่เป็นนักเรียนระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา อุดมศึกษาและบุคคลทั่วไปทั้งที่อยู่ในวงการวิชาชีพและไม่ได้อยู่ในวงการวิชาชีพ และเป็นที่น่ายินดีที่มีผู้ได้รับรางวัลท่านหนึ่งส่งจดหมายมาขอบคุณที่คณะได้จัดกิจกรรมที่ดีเช่นนี้ ทำให้เด็กๆ หลายคนมีโอกาสด้านความสามารถ สำหรับในส่วนของคณะกรรมการประกวดเรียงความมีข้อเสนอแนะบางประการเกี่ยวกับการประกวด เช่น ควรมีการประชาสัมพันธ์วิชาชีพทั้งสองให้กับผู้สนใจเข้าร่วมกิจกรรมด้วย เนื่องจาก พบว่า มีบางส่วนของผู้ส่งเรียงความเข้าประกวด ยังไม่รู้จักวิชาชีพเทคนิคการแพทย์และกายภาพบำบัดอย่างถูกต้อง และอาจจะต้องพิจารณาแบ่งกลุ่มผู้ส่งเรียงความเข้าประกวด ว่าเป็นระดับต่างๆ ตามระดับการศึกษา หรือกลุ่มอายุ เป็นต้น เพื่อให้มีความเหมาะสมในการพิจารณามากที่สุด

ท้ายที่สุดนี้ดิฉันขอขอบคุณคณะกรรมการประกวดเรียงความทุกท่านที่ให้เกียรติสละเวลาให้กับกิจกรรมประกวดเรียงความในครั้งนี้ แม้ว่าจะระยะเวลาในการเตรียมการต่างๆค่อนข้างกระชั้นชิดและมีความซุกซนอยู่บ้างแต่ท่านก็ช่วยอย่างเต็มที่จนลุล่วงไปด้วยดี ขอขอบคุณอาจารย์จากโรงเรียนต่างๆที่สนับสนุนการส่งเรียงความของนักเรียน ขอขอบคุณทุกท่านที่มีส่วนให้กิจกรรมนี้ลุล่วงไปด้วยดี ขอขอบคุณผู้ส่งเรียงความเข้าประกวดทุกท่านที่ให้ความสนใจหลายฉบับที่มีเนื้อหาสาระ มีความสละสลวยในภาษาและตั้งใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรม แต่ด้วยทางคณะกรรมการต้องพิจารณาตามเกณฑ์และตามจำนวนรางวัลที่กำหนดไว้ อย่างไรก็ตามดิฉันหวังเป็นอย่างยิ่งว่าทุกท่านคงจะให้ความสนใจกับกิจกรรมดีๆ ของทางคณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ในโอกาสต่อไป

ผู้ช่วยศาสตราจารย์นพมาศ เข็มทองกลาง
ภาควิชาจุลทรรศน์คลินิก คณะเทคนิคการแพทย์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น

เรียงความรางวัลที่ 1 นายสุพจน์ สิงห์โตหิน

เรื่อง บทบาทนักเทคนิคการแพทย์และนักกายภาพบำบัดต่อปัญหาสุขภาพในชุมชน

สุขภาพ ชุมชน คนเจ็บป่วย	ต้องร่วมด้วย ช่วยกัน อย่างขันแข็ง
สาธารณสุข พื้นฐาน ประสานแรง	ชุมชนแกร่ง สังคมสุข คลายทุกข์ภัย
เทคนิคการ-แพทย์ช่วย ด้วยการตรวจ	วินิจฉัยรวดเร็วทัน ทันแก้ไข
กายภาพ-บำบัด นวดมดใจ	นวดแผนไทย ฟันฟู ผู้พิการ
มุ่งวิจัย ใฝ่ค้นคว้า วิชากลึก	ความรู้เกิด ก่อด้วย ช่วยประสาน
สร้างสังคม สุขชุมชน คนเบิกบาน	สร้างเสริมงาน สาธารณสุข คลายทุกข์ไทย

ปัจจุบันขณะที่สังคมเข้าสู่ยุคแห่งความเจริญก้าวหน้าทางด้านวัตถุและเทคโนโลยี แต่ก็พบว่าผลของความเจริญเหล่านั้นได้ก่อให้เกิดปัญหาสุขภาพตามมาอย่างมากมาย ทั้งต่อบุคคล ครอบครัว ชุมชน ประเทศและระดับสากลพบว่า อัตราการเป็นโรคมะเร็ง โรคหัวใจ โรคอ้วน โรคเบาหวาน และโรคอัมพาตในประชากรโลกมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น ซึ่งล้วนเป็นอุปสรรคสำคัญในการพัฒนาประเทศในด้านอื่น ๆ ตามมาอีกด้วย เนื่องจากทรัพยากรมนุษย์อันเป็นกำลังในการพัฒนาประเทศมีสุขภาพโดยรวมไม่สมบูรณ์แข็งแรง ในประเทศที่กำลังพัฒนาหรือพัฒนาแล้วต่างก็ให้ความสำคัญต่อการแก้ไขปัญหาสุขภาพของประชาชนในประเทศ เพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพกาย สุขภาพจิตและสุขภาพสังคมที่ดี มีระบบบริการสุขภาพที่เอื้อต่อการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างได้ผล ดังนั้นในบริบทของการบริการสุขภาพจึงจำเป็นต้องมีการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรคเพื่อลดความเสี่ยงในการเกิดโรค การรักษาโรคเมื่อเกิดโรคขึ้นแล้ว ตลอดจนการฟื้นฟูสภาพการทำงานของร่างกายที่อยู่ในภาวะพิการให้กลับมามีสภาพใกล้เคียงปกติที่สุดเพื่อให้เกิดการจัดการสุขภาพแบบเบ็ดเสร็จและครอบคลุมทั้งนี้ก็ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจทั้งภาครัฐภาคธุรกิจเอกชนภาคประชาชน รวมทั้งเครือข่ายภายในและภายนอกประเทศ และเพื่อประโยชน์สูงสุดในงานบริการสุขภาพจำเป็นต้องอาศัยการร่วมแรงร่วมใจกันของบุคลากรทางด้านการแพทย์ อันได้แก่ แพทย์ พยาบาล เภสัชกร นักเทคนิคการแพทย์ นักกายภาพบำบัด และกลุ่มเจ้าหน้าที่ทางด้านสาธารณสุข ซึ่งจะช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนและเอื้อต่อการพัฒนาประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

วิชาชีพนักเทคนิคการแพทย์และนักกายภาพบำบัด เป็นกลุ่มวิชาชีพหนึ่งที่มีส่วนสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนโดยเฉพาะปัญหาสุขภาพในระดับชุมชน ซึ่งมีความใกล้ชิดกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในชุมชน และมีความเข้าใจถึงปัจจัยของปัญหาสุขภาพในชุมชน ซึ่งนักเทคนิคการแพทย์นั้นมีบทบาทหน้าที่ในการชันสูตรโรคต่าง ๆ การทดสอบ วิเคราะห์ วิจัยสิ่งส่งตรวจที่ได้มาจากร่างกายมนุษย์ เช่น การตรวจเลือด น้ำไขสันหลัง ปัสสาวะ อุจจาระ เสมหะ เป็นต้น โดยใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทางห้องปฏิบัติการที่ครอบคลุมด้านเคมีคลินิก จุลทรรศน์คลินิก จุลชีววิทยาคลินิก ภูมิคุ้มกันวิทยาคลินิก พิษวิทยาคลินิก คลังเลือด ฯลฯ เพื่อนำผลมาใช้ในการวินิจฉัย ค้นหาสาเหตุ วิเคราะห์ความรุนแรงและติดตามการรักษาโรค ประเมินสภาวะสุขภาพ การป้องกันโรค การส่งเสริมสุขภาพ รวมถึงการควบคุมคุณภาพและควบคุมการใช้เครื่องมือ น้ำยาต่าง ๆ ทางห้องปฏิบัติการเทคนิคการแพทย์ การให้คำปรึกษา แนะนำและฝึกอบรมเกี่ยวกับวิทยาการทางเทคนิคการแพทย์และปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ด้วยบทบาทหน้าที่หลักจะช่วยนำไปสู่การวินิจฉัยและการรักษาผู้ป่วยของแพทย์ได้อย่างถูกต้องต่อไป ส่วนนักกายภาพบำบัดมีบทบาทหน้าที่ช่วยรักษา ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ป่วย ผู้พิการ กระตุ้นทักษะพัฒนาการเด็กปกติ เด็กบกพร่องทางสติปัญญา เด็กสมองพิการ บุคคลที่มีภาวะเสื่อมสมรรถภาพด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม ตลอดจนผู้สูงอายุ ด้วยมุ่งหวังให้ผู้รับบริการสามารถช่วยเหลือตนเอง และสามารถปรับตัวเข้าสู่สังคมชุมชนได้ตามศักยภาพของแต่ละบุคคล แสดงให้เห็นการทำหน้าที่ในงานบริการสุขภาพชุมชนได้อย่างลงตัว ทั้งการส่งเสริม ป้องกัน ดูแล ฟื้นฟูสภาพของประชาชน นอกเหนือจากนั้นทั้งสองแขนงวิทยายังมุ่งเน้นที่จะนำองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาวิจัย เทคโนโลยีทันสมัยมาช่วยแก้ไขปัญหาด้านสุขภาพชุมชนซึ่งเป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะชุมชนของไทยที่กำลังพัฒนาให้เทียบเท่ากับอารยประเทศ

ด้วยประชาชนผู้มารับบริการทางด้านสาธารณสุขย่อมมุ่งหวังที่จะได้รับบริการที่ดี มีความสะดวก รวดเร็วและถูกต้อง ซึ่งนักเทคนิคการแพทย์และนักกายภาพบำบัดผู้ปฏิบัติงานในชุมชนยังสมารถที่จะสนองตอบความต้องการดังกล่าวของชุมชนได้เป็นอย่างดี ทั้งร่วมแก้ไขปัญหาด้านสุขภาพในชุมชนและส่งเสริมสุขภาพสังคมที่ดี จึงจัดได้ว่าวิชาชีพเทคนิคการแพทย์และกายภาพบำบัดได้สร้างคุณประโยชน์ต่อชุมชนเป็นอันมาก ควรแก่การขยายโอกาสทางการศึกษาให้แก่เยาวชนรุ่นใหม่ได้เรียนรู้ศาสตร์ต่าง ๆ ในวิชาชีพ เพื่อผลิตและดำรงไว้ซึ่งบุคลากรทางการแพทย์ผู้มีความรู้และ

หน้าที่ที่สำคัญต่อชุมชน ตลอดจนการได้มีโอกาสนำเสนอวิชาชีพดังกล่าวให้เป็นที่รู้จักแก่ประชาชนทั่วไป เพื่อช่วยให้ชุมชนเข้มแข็ง ประชาชนมีสุขภาพที่สมบูรณ์แข็งแรง ส่งผลดีต่อการพัฒนาประเทศไทยต่อไปในอนาคต สมดังคำกล่าวยกย่องในวิชาชีพที่ว่า “เป็นผู้...เชี่ยวชาญสามารถวิชาการ ประสานงานการแพทย์ของไทย”

เรียงความรางวัลที่ 2 นางอารยา สุขเสน

บทบาทนักเทคนิคการแพทย์และนักกายภาพบำบัดต่อปัญหาสุขภาพในชุมชน

การแพทย์สมัยใหม่จะก้าวหน้า
ต้องวิเคราะห์สารพิษที่เจือปน
การช่วยเหลือผู้ป่วยให้ฟื้นฟู
คนแข็งแรงทั้งร่างกายและจิตใจ

ปวงประชาสุขภาพดีทุกแห่งหน
สำเร็จผลเพราะงานด้านวิจัย
เพื่อให้อยู่อย่างช่วยตัวเองได้
สร้างชีวิตที่สดใสในชุมชน

จากบทกลอนนี้ ทำให้เห็นภาพของคนที่มีชีวิตที่สดใส แข็งแรง ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บมาเบียดเบียน อวัยวะทุกส่วนทำงานอย่างปกติ มีสมรรถภาพทางกายดี สิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้ก็เพราะมีนักเทคนิคการแพทย์และนักกายภาพบำบัดมาช่วยจัดปัญหาต่าง ๆ ด้านสุขภาพให้กับชุมชน

นักเทคนิคการแพทย์มีบทบาทในด้านการวิเคราะห์หัตถ์วิจัยในชุมชน เช่น ชุมชนของเรามีโรคระบาดเกิดขึ้น เช่น โรคไข้หวัดนก โรคฉี่หนู โรคไข้เลือดออก หรือโรคระบาดอื่น ๆ ในขณะที่มีการระบาดนั้นก็จะมีการตรวจสอบข้อมูลโดยใช้เทคโนโลยีในห้องปฏิบัติการเพื่อนำผลการวิเคราะห์มาใช้ประโยชน์ในการบำบัดรักษาโรค การประเมินสุขภาพผู้ป่วย การวินิจฉัย การทำนายความรุนแรงของโรค การติดตามผลการรักษา การป้องกันโรคและความพิการที่เกิดขึ้น

นอกจากนี้นักเทคนิคการแพทย์ยังมีหน้าที่วิเคราะห์สารพิษ สารปนเปื้อนต่าง ๆ ในร่างกายมนุษย์และสิ่งแวดล้อม รวบรวมข้อมูล รายงานผลการตรวจวิเคราะห์และการทดสอบต่าง ๆ เพื่อนำผลที่ได้มาถ่ายทอดความรู้ ให้คำปรึกษาแก่ผู้ร่วมงาน บุคลากรในสาขาอื่นและประชาชนทั่วไป เช่น การตรวจวิเคราะห์สารปนเปื้อนต่าง ๆ ในอาหาร เช่น อาหารกระป๋อง สารปนเปื้อนในน้ำประปา การตรวจพบสารกัมมันตภาพรังสีในนมบางชนิด การพบสารพิษในขนมที่ใส่สีแต่เป็นอันตรายต่อสุขภาพเด็กและเป็นสารก่อมะเร็ง การค้นพบสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ก็จะมีการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลแล้วนำเสนอต่อชุมชนเพื่อให้หาวิธีการป้องกัน มาตรการการกำจัดสารปนเปื้อน ตลอดจนการควบคุมคุณภาพ การพัฒนา การวิเคราะห์ลักษณะงานเทคนิคการแพทย์สาขาต่าง ๆ เช่น เคมีคลินิก จุลชีววิทยาคลินิก ภูมิคุ้มกันวิทยาคลินิก ฐานการเลือด จุลทรรศนศาสตร์คลินิก และโลหิตวิทยา นี่คือนักบทบาทหน้าที่ที่ทำให้สุขภาพของคนในชุมชนดีขึ้นและทำให้ปัญหาสุขภาพในชุมชนลดน้อยลง

จากการที่มีบทบาทด้านสุขภาพของประชาชนในด้านต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้ว นักเทคนิคการแพทย์จึงต้องเป็นผู้เฝ้ารู้ ติดตามการเปลี่ยนแปลงในเรื่องเทคโนโลยีต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว มีความรับผิดชอบในการรายงานผลการตรวจ มีคุณธรรม จริยธรรมและมีจรรยาบรรณในวิชาชีพ มีมนุษยสัมพันธ์ และให้ความร่วมมือกับบุคลากรทางการแพทย์ทุกระดับ ที่สำคัญต้องทำงานอย่างมีระเบียบแบบแผนและสามารถพัฒนาความรู้ในการทำงานให้มีความทันสมัยอยู่เสมอเพราะจะต้องนำผลจากการทำงานมาปรับ ประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์กับสังคม ชุมชน และประเทศชาติ

บุคคลอีกกลุ่มหนึ่งซึ่งมีบทบาทในการรักษาโรคผู้ป่วยเกี่ยวกับกล้ามเนื้อ โรคทางกระดูก โรคทางข้อ โรคทางระบบประสาทและความพิการต่าง ๆ ที่เกิดจากโรคหรืออุบัติเหตุ ตามคำสั่งแพทย์ คือ นักกายภาพบำบัด การบำบัดรักษาดังกล่าวเพื่อฟื้นฟูผู้ป่วยให้กลับคืนสู่สภาพปกติ ถ้าเราลองนึกถึงภาพของเด็กพิการที่ช่วยเหลือตนเองไม่ได้เมื่อ

ได้รับการรักษาแล้วด้วยการบีบนิ้วด้วยมือ หรือการอาศัยความร้อนรวมทั้งใช้เทคนิคเฉพาะทางเพื่อให้เด็กพิการคนนั้นสามารถช่วยเหลือตนเองได้ นี่คือบทบาทของนักกายภาพบำบัดที่มีต่อปัญหาสุขภาพในชุมชน นอกจากนี้ พ่อ แม่ ของเด็กจะมีความดีใจที่ถูกหายจากความพิการ ตัวของเด็กเองก็มีความสุขที่ช่วยเหลือตนเองได้เหมือนคนอื่นๆ ชุมชนเองก็ลดภาระในการต้องดูแลคนพิการ ซึ่งส่งผลให้สังคมส่วนรวมก็มีความสุขตามไปด้วย สมดังคำขวัญที่ว่า “สุขภาพดีถ้วนหน้า ชาวประชาสุขสันต์” ซึ่งมีความหมายว่าถ้าคนเรามีสุขภาพกาย สุขภาพจิตดี ก็ย่อมมีความสุข และความ สุขในชีวิตก็คือความปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ ตรงกับสุภาษิตไทยที่ว่า “ความไม่มีโรค เป็นลาภอันประเสริฐ” นั่นเอง

วิธีการที่นักกายภาพบำบัดใช้ฟื้นฟูสภาพร่างกายให้คืนสู่สภาพปกติ เช่น การใช้ความร้อน แสง เสียง ไฟฟ้า หลักกลศาสตร์ การนวด ตลอดจนการใช้เครื่องมือทางกายภาพต่าง ๆ เพื่อฟื้นฟูป้องกัน ปรับปรุง แก้ไข สมรรถภาพของร่างกายที่เสื่อมสภาพหรือพิการให้กลับสู่สภาพที่เป็นปกติ อาจมีการรักษาแบบใดแบบหนึ่งโดยเฉพาะ เช่น การรักษาด้วยน้ำ (วารีบำบัด) รักษาด้วยเครื่องกล ไฟฟ้า หรือความร้อน ต่อมามีการพัฒนาการบำบัดรักษาโดยการตั้งโรงเรียนกายภาพบำบัด เพื่อศึกษาวิธีการและส่งเสริมงานด้านกายภาพบำบัดให้มีคุณภาพมากขึ้น อีกทั้งมีการประดิษฐ์เครื่องมือทางกายภาพบำบัดโดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยทำให้ผลการบำบัดรักษาเป็นที่น่าสนใจและทำให้ประชาชนทั่วไปรู้จักคำว่า “กายภาพบำบัดมากขึ้น” และยอมรับว่านักกายภาพบำบัดมีบทบาทสำคัญต่อการแพทย์ในการรักษาผู้ป่วยให้หายจากโรคภัยไข้เจ็บ

ในปัจจุบันประเทศไทยมีการพัฒนาในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านเทคโนโลยี วิทยาศาสตร์ทางการแพทย์ สามารถนำเทคนิคการปฏิบัติ การวินิจฉัยค้นคว้าหาสาเหตุ วิเคราะห์ รักษาโรค การฟื้นฟู การช่วยเหลือผู้ป่วยเพื่อส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันความพิการ การบำบัดรักษาให้กับผู้ที่เสื่อมสภาพทางกาย ความพิการทั้งทางร่างกายและจิตใจ ในด้านสิ่งแวดล้อม ทางสังคม พัฒนาการรับรู้โดยใช้เทคนิคพิเศษ จนสามารถทำให้ผู้ป่วยช่วยเหลือตนเองได้ นับได้ว่าสิ่งเหล่านี้เป็น การพัฒนาคุณภาพชีวิตและเป็นการพัฒนาวิชาการทางเทคนิคการแพทย์อย่างยิ่ง สามารถทำให้ชีวิตหลาย ๆ ชีวิตใน ความทุกข์ทรมาน หวังในการรักษาโรค หรือความพิการต่าง ๆ กับมาใช้ชีวิตอย่างมีความสุขได้อีก อาจกล่าวได้ว่าชุมชน จะมีความสุขได้และมีสุขภาพกาย สุขภาพจิต มีคุณภาพชีวิตที่ดี ขึ้นอยู่กับบทบาทของนักเทคนิคการแพทย์และ นักกายภาพบำบัดซึ่งมีส่วนสำคัญในการบำบัดรักษาปัญหาสุขภาพในชุมชน หากประชาชนมีสุขภาพดีก็ย่อมส่งผลให้ ประเทศชาติมีกำลังคนในการพัฒนากิจการต่าง ๆ ของประเทศได้อย่างมั่นคง ซึ่งตรงกับข้อความที่พินิจสำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี กล่าวไว้ว่า “คนไทยแข็งแรง ประเทศไทยแข็งแรง” นั่นเอง

รางวัลที่ 3 นางสาวสุตารัตน์ จันทป

บทบาทนักเทคนิคการแพทย์และนักกายภาพบำบัดต่อปัญหาสุขภาพในชุมชน

ในปัจจุบันมนุษย์เราดำเนินชีวิตอยู่ท่ามกลางความเสี่ยงภัยที่มีรูปแบบที่แตกต่างกันไป ไม่ว่าจะเป็นความเสี่ยงภัยที่เกิดจากโรคภัยไข้เจ็บ หรือความเสี่ยงภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ ซึ่งความเสี่ยงภัยเหล่านี้สามารถพบเห็นได้ทั่วไปในสังคม ไม่ว่าจะเป็นความเสี่ยงภัยที่เกิดขึ้นภายในบ้าน ในที่ทำงาน หรือแม้แต่ในชุมชนที่ประชากรอยู่รวมกันเป็นจำนวนมาก น้อยแล้วแต่ชุมชน แน่แน่นอนว่าเมื่อความเสี่ยงภัยเหล่านี้เกิดขึ้นในชุมชนประชากรที่อาศัยอยู่ในชุมชนจะประสบปัญหาเกี่ยวกับเรื่องของสุขภาพร่างกาย ทำให้สุขภาพร่างกายที่เคยแข็งแรงสมบูรณ์มีปัญหานั้นอาจทำให้ร่างกายอ่อนแอไปจนถึงพิการขึ้นอยู่กับความเสี่ยงภัยที่แต่ละคนได้รับ เช่น หากเกิดการเจ็บไข้ได้ป่วยก็จะทำให้ร่างกายไม่มีภูมิต้านทานโรค ร่างกายอ่อนแอ แต่หากเกิดจากการประสบอุบัติเหตุไม่ว่าจะเป็นจากการเดินทางหรือการทำงานก็จะทำให้ร่างกายบาดเจ็บไปจนกระทั่งทำให้พิการขึ้นอยู่กับความรุนแรงของอุบัติเหตุ

ความเสี่ยงต่าง ๆ ที่เราพบเจอเราสามารถที่จะป้องกันหรือแก้ไขได้เพียงแต่เราจะต้องมีสติ และไม่ประสาท รู้จักใส่ใจดูแลในสุขภาพของตนเอง แต่ถ้าหากว่าความเสี่ยงเหล่านี้ได้เกิดขึ้นมาแล้วไม่สามารถป้องกันได้ ก็คงมีทางเดียวที่เราจะทำได้ คือ การรักษา หลายคนอาจคิดว่าการรักษาจะต้องได้รับการรักษาจากแพทย์เท่านั้น แต่ในความเป็นจริงแล้วการรักษากับแพทย์อาจจำเป็นต้องรักษาร่วมกันกับผู้ชำนาญการในด้านอื่น ๆ อีกด้วย เช่น นักเทคนิคการแพทย์ และนักกายภาพบำบัด เนื่องจากความเจ็บป่วยบางอย่างแพทย์อาจจะไม่สามารถวินิจฉัยได้หากไม่มีนักเทคนิคการแพทย์ทำการตรวจวิเคราะห์ผลเลือด หรือการตรวจหาเชื้อต่าง ๆ ให้ หรือแม้แต่ความเจ็บป่วยบางอย่างที่แพทย์สามารถวิเคราะห์และรักษาได้แต่อาจจะไม่หายขาด เช่น ความเจ็บป่วยอันเกิดจากอาการอัมพฤกษ์ หรืออัมพาต ที่ผู้ป่วยไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ หากไม่ได้นักกายภาพบำบัดที่เข้าไปช่วยดูแลก็อาจทำให้ผู้ป่วยไม่สามารถรักษาให้หายขาดได้ เนื่องจากการทำกายภาพบำบัดจำเป็นจะต้องทำโดยสม่ำเสมอและต้องทำโดยมีผู้ที่มีความรู้ความชำนาญเฉพาะด้านคอยดูแลอย่างใกล้ชิด จึงจะเกิดความปลอดภัยสำหรับผู้ป่วย

บางคนอาจมีข้อสงสัยว่านักเทคนิคการแพทย์ทำงานเกี่ยวกับอะไร และการทำงานของนักเทคนิคการแพทย์จะช่วยเหลือชุมชนอย่างไร ขอยกตัวอย่างที่สามารถเข้าใจได้ง่าย ๆ จากกรณีที่มีชาวศรีโครมว่ามีผู้เสียชีวิตจากการป่วยเป็นไข้เลือดออกซึ่งสื่อต่าง ๆ ยังมีการนำเสนอและรณรงค์ให้ระวังป้องกันกันอย่างต่อเนื่อง จากกรณีของไข้เลือดออกนี้อาการของผู้ป่วยจะเริ่มจากการมีไข้สูง ร่างกายอ่อนเพลียง่าย ไม่มีเรี่ยวแรงหากนำผู้ป่วยไปพบแพทย์ข้อสันนิษฐานเบื้องต้นก็คงจะเป็นไข้หวัด แต่หากมีการแจ้งอาการแก่แพทย์อย่างละเอียด ข้อสันนิษฐานอาจจะเปลี่ยนไป แต่เราก็จะยังไม่สามารถทราบได้แน่ชัดว่าเป็นอะไรแน่ จนกว่าจะมีการนำเลือดไปตรวจหาสาเหตุของโรค ซึ่งการนำเลือดไปตรวจผู้ที่ทำหน้าที่ในการตรวจวิเคราะห์ก็คือ “นักเทคนิคการแพทย์” ดังนั้นความสำคัญหรือบทบาทของนักเทคนิคการแพทย์ก็จะอยู่ที่ผลของการวิเคราะห์สาเหตุของโรคหรืออาการป่วยที่อยู่ในเลือด หากว่ามีการวิเคราะห์ที่ผิดพลาดอาจทำให้ผู้ป่วยถึงแก่ชีวิตได้ในกรณีที่โรคนั้นเป็นโรคที่ร้ายแรง แต่ถ้าหากผลการวิเคราะห์มีความถูกต้องแม่นยำก็จะส่งผลดีต่อตัวผู้ป่วยเองและชุมชนที่ผู้ป่วยอยู่ คือสามารถที่จะรักษาผู้ป่วยได้ทันทั่วทั้งที่และทำให้ทราบว่าสาเหตุของโรคเกิดจากอะไร หากเกิดจากสิ่งแวดล้อมที่ผู้ป่วยอาศัยอยู่เราจะได้หาทางป้องกันไม่ให้เกิดขึ้นในชุมชนนั้น ๆ ได้ เช่น กรณีของไข้เลือดออกที่มีพาหะมาจากยุงลาย หากนักเทคนิคการแพทย์ตรวจวิเคราะห์ผลออกมาว่าเป็นไข้เลือดออก ทำให้ชุมชนนั้น ๆ ทราบและหาทางป้องกันคนในชุมชนโดยการณรงค์ให้มีการกำจัดลูกน้ำยุงลายในทุกวันศุกร์ ซึ่งหลาย ๆ ชุมชนก็ได้หันมาให้ความสำคัญที่จะดูแลกันเองในชุมชนมากขึ้น

สำหรับนักกายภาพบำบัดหน้าที่หลัก ๆ ที่สามารถอธิบายให้เข้าใจได้ง่าย ๆ ก็คือ ผู้ที่คอยช่วยเหลือผู้ป่วยที่ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ ให้กลับมาสามารถช่วยเหลือตัวเอง และใช้ชีวิตเป็นปกติในสังคมได้โดยไม่เป็นภาระของผู้อื่น หรือบุคคลในครอบครัว เช่น ในกรณีที่ภายในครอบครัวมีผู้ป่วยที่ป่วยเป็นโรคอัมพฤกษ์ ซึ่งผู้ป่วยไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ นักกายภาพบำบัดจะเข้าไปช่วยเหลือดูแลให้ผู้ป่วยออกกำลังกายง่าย ๆ เช่น การยกแขน ยกขา หรือการขยับมือ บางคนอาจคิดว่าแค่การยกแขน ยกขา คนในครอบครัวก็สามารถช่วยดูแลให้ผู้ป่วยฝึกได้ แต่ในความเป็นจริงแล้วร่างกายของเรามีโครงสร้างร่างกาย และโครงสร้างของกล้ามเนื้อที่ซับซ้อน หากเราดูแลการฝึกของผู้ป่วยไม่ถูกวิธีอาจทำให้ผู้ป่วยถึงกับพิการได้ ซึ่งนักกายภาพบำบัดเป็นผู้ที่ได้รับการฝึกฝนมาเฉพาะทางมีความรู้ความสามารถโดยเฉพาะทำให้ผู้ป่วยสามารถฝึกได้โดยไม่มีผลกระทบต่อร่างกาย ถ้าหากว่าผู้ป่วยไม่ได้รับการฝึกจากนักกายภาพบำบัดโดยเฉพาะจนทำให้ผู้ป่วยพิการ ต่อไปในภายหน้าหากคนในครอบครัวเสียชีวิตหรือไม่มีผู้ดูแลผู้ป่วยต่อไป ผู้ป่วยก็ต้องเป็นภาระต่อชุมชน ต่อสังคม ซึ่งตรงจุดนี้อาจจะส่งผลกระทบต่อจิตใจของผู้ป่วยเองด้วยว่าทำไมตนเองถึงได้ต้องมาเป็นภาระให้กับผู้อื่น

นักเทคนิคการแพทย์และนักกายภาพบำบัดจึงถือได้ว่าเป็นบุคคลที่มีบทบาทและมีความสำคัญต่อชุมชนเป็นอย่างมาก

หากขาดบุคคลทั้งสองกลุ่มนี้อาจทำให้การดำรงชีวิตของบุคคลในชุมชนมีความเสี่ยงภัยสูงขึ้น เนื่องจากโรคภัยไข้เจ็บในปัจจุบันที่มีอยู่มากมายยังต้องอาศัยการวิเคราะห์หาสาเหตุจากนักเทคนิคการแพทย์ และการดำเนินชีวิตที่โลดโผนบนท้องถนนของคนในปัจจุบันที่ฝากชีวิตไว้กับรถประจำทางหรือแม้แต่รถส่วนบุคคลอันอาจก่อให้เกิดอันตรายจากการเกิดอุบัติเหตุและนำมาซึ่งความเจ็บปวดของร่างกาย ยังจำเป็นที่จะต้องมียกกายภาพบำบัดคอยช่วยเหลือดูแลหาว่าการบาดเจ็บนั้น ๆ ทำให้ร่างกายของเขาไม่เหมือนเดิมหรือไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ แต่อย่างไรก็ตามความเสี่ยงต่าง ๆ ที่ได้กล่าวมาข้างต้นจะไม่เกิดขึ้นเลยถ้าหากว่าเรามีสติ และไม่ประมาทในการดำเนินชีวิตในสังคม ถึงแม้ว่าเราจะมีนักเทคนิคการแพทย์ในการช่วยวิเคราะห์หาสาเหตุของการเจ็บไข้ได้ป่วย หรือมีนักกายภาพบำบัด คอยบำบัดดูแลร่างกายเราให้ใช้ชีวิตได้เป็นปกติไม่เป็นการแกล้งใคร แต่ก็คงไม่มีใครอยากให้เหตุการณ์ที่ทำให้ตนเองเกิดความทุกข์ไม่ว่าจะเป็นทุกข์อันเกิดจากโรคภัยไข้เจ็บ หรือแม้แต่ทุกข์อันเกิดจากอุบัติเหตุที่อาจจะนำความเสียหายมาสู่ครอบครัวหรือชุมชนนั้น ๆ ในภายหลัง ฉะนั้น การมีสติ และการไม่ประมาทจะช่วยให้เราสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างปลอดภัยในสังคมปัจจุบัน